

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

"KELISHILDI"

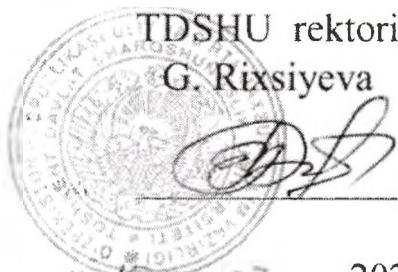
Oliy va o'rta maxsus ta'lim
vazirligi

« 2021 y.

"TASDIQLAYMAN"

TDSHU rektori
G. Rixsiyeva

« 07 07 2021 y.

5A610301- Turizm (faoliyat turlari bo'yicha)
magistratura mutaxassisligiga kiruvchilar uchun
maxsus (ixtisoslik) fanlaridan

D A S T U R

Toshkent - 2021

Annotasiya

Dastur 5A610301- Turizm (faoliyat turlari bo'yicha) magistratura mutaxassisligiga kiruvchilar uchun maxsus (ixtisoslik) fanlaridan 5610300- Turizm (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishining 2020-2021 o'quv yili uchun tasdiqlangan o'quv rejasidagi fanlar asosida tuzilgan

Tuzuvchilar:

Husanov Ch.Q. – TDSHU “Sharq mamlakatlari iqtisodiyoti, siyosati va turizmi” fakul'teti dekani, iqtisod fanlari nomzodi.

Qodirova Z.A. – TDSHU “Tashqi iqtisodiy faoliyat va turizm” kafedrasi mudiri iqtisod fanlari bo'yicha PhD

Taqrizchilar:

Rasulov T.S. - TDSHU “Sharq mamlakatlari iqtisodiyoti” kafedrasi professori, iqtisod fanlari doktori

To'xliev N.T. – Xalqaro islom akademiyasi professori, iqtisod fanlari doktori

Dastur Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2021 yil 01 iyuldaggi 11-sonli majlisida muxokama qilingan va tasdiqlangan.

Kirish

Mazkur dastur Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti magistraturasining 5A610300 – Turizm (yo‘nalishlar va faoliyat turlari bo‘yicha) mutaxassisligiga kirish imtihonlari uchun tuzilgan va unda 5610300- Turizm (faoliyat yo‘nalishlari bo‘yicha) ta’lim yo‘nalishining o‘quv rejasidagi Turizm asoslari, Mehmonxona biznesi va Xalqaro turizm fanlariga tegishli mavzular qamrab olingan.

Universitet magistraturasi mutaxassisliklarining barchasida mutaxassislikka mos fanlar bo‘yicha kirish imtihonlari yozma ish shaklida o’tkaziladi. Yozma ishlar topshiriqlari uch qismidan iborat qilib belgilanadi va 100 ballik baholash mezonlari qo’llanadi:

- 1.Birinchi qism fanning umumnazariy masalalari – 30 ball;
 - 2.Ikkinchi qism tegishli mamlakat yoki mintaqaga oid masalalar – 30 ball;
 - 3.Uchinchi qism xalqaro doiradagi masalalar– 40 ball.
- 100 ballik baholash mezonlari dastur nihoyasida keltiriladi.

I. Turizm asoslari

Turizmning konseptual asoslari. Turizm tushunchasi, maqsadlari va vazifalari. Sayohat va turizm. Turizmning inson va jamiyat uchun ahamiyati. Turizmning tasnifi, turlari va shakllari. Turizm iqtisodiy faoliyat sohasi sifatida. Turizm infratuzilmasi. Hududning turistik salohiyati. Sayohat agentliklari. Turizmning xududiy tashkil etilishi. Hududiy turizm tizimlari. Turistik yo‘nalishlar va ularning turlari. Turistik markazlar. Turistik hududlar va zonalar. Turistik bozor tushunchasi, xususiyatlari va faoliyati. Turizmda mavsumiylik. O‘zbekistonda turizm. Milliy turizm bozorining xususiyatlari va tuzilishi. O‘zbekistonda xalqaro turizm. Ichki turizmning hozirgi holati va rivojlanishi. O‘zbekistonda turizmni rivojlantirishning ustuvor yo‘nalishlari. Turizm sohasi. Turizm, dam olish va mehmondo‘stlik sanoati. Turizm biznesining transport komponenti. Mehmonxona sanoatining xususiyatlari va modellari. Dam olish va ko‘ngil ochish sanoati. Turistik animasiya. Ekskursiya faoliyati. Turopertor va sayyohlik agentligining faoliyati. Turistik korxonalar va ularning shakllari. Turopertor tushunchasi va asosiy vazifalari. Reyting va turopertorlarning tasnifi va turlari. Operator biznesining asosiy texnologiyalari. Agentning ish xususiyatlari. Turopertoring sayyohlik agentliklari bilan aloqalari texnologiyasi. Sayohat xizmatlari. Turmahsulot turistik xizmatlar kompleksi sifatida. Turizm mahsulotining tuzilishi va darajalari. Turizm biznesidagi xizmatlar va xizmat ko‘rsatish sinflari to‘plami. Turizmni tartibga solish.

II. Mehmonxona biznesi

Mehmondo‘stlik sanoatining shakllanishi va rivojlanish bosqichlari. Zamonaviy bosqichda global mehmondo‘stlik sanoatini rivojlantirish omillari. Turar joylar tushunchasi. Juhon sayyohlik tashkiloti tomonidan tavsiya etilgan turar joy ob’ektlarining. Turli xil turar joylarning xususiyatlari. Mehmonxonalarining tasnifi (hashamatli mehmonxona, o‘rta toifadagi

mehmonxona, kvartira mehmonxonasi, lyuks mehmonxona, ekonom klass mehmonxonasi, kurort mehmonxonasi, kongress mehmonxonasi). Mehmonxonalarning funksional maqsadi. Milliy va xalqaro mehmonxonalarni tasniflash tizimlari. Mehmonxona va restoran biznesini tashkil etish modellari (mustaqil korxonalar, franchayzing, ijaraga berish, mulk huquqini sotib olish va boshqalar) Turistik xizmatlar tarkibida mehmonxonalar xizmatlari. Mehmonxona sanoatining xizmatlarining asosiy xususiyatlari. Mehmonxona xonalarining tasnifi: tasnif belgilari, xususiyatlari. Mehmonxonalarni kompleks boshqarish tizimi. Mehmonxonalarni boshqarishning tashkiliy usullari. Mehmonxona kompaniyasining asosiy xizmatlari. Restoran xizmatlarini amalga oshirishni rag'batlanirish usullari. Mehmonxonada mijozlarga xizmat ko'rsatishning texnologik sikli. Mijozlarni kelish, ro'yxatdan o'tkazish va joylashtirish. Turar joy, qo'shimcha pullik xizmatlar uchun to'lov tartibi. Mehmonxona kompleksi xodimlarining ishini tashkil etish. Ish joylarini tashkil qilish: rejalashtirish va jihozlash. Mehmonxona majmuasi xodimlarining ishini tashkil etish. Ishga borish jadvallari. Mehmonxona kompleksi xodimlarining ishini tashkil etish. Mehmonada mehnat xarajatlari tasnifi. Mehmonxona majmuasida mehnatni muhofaza qilish. Mehmonxona korxonasi xodimlarining mijozlar bilan ishlashi. Mehmonxonalar mijozlarining turlari. Mehmonxona xodimlari: menejerlar, mutaxassislar, texnik ijrochilar, ishchilar. Mehmonxona ishchilarining kasbiy axloq qoidalari. Mehmonxonada restoran faoliyatini tashkil etish. Mehmonxona majmualari restoranlaridagi ovqatlanish sharoitlari.

III. Xalqaro turizm

Xalqaro turizm. Xalqaro turizm rivojlanishi omillari. Xalqaro turizm bozorining rivojlanish tendensiyalari. Xalqaro turizm statistikasi. Turistik oqimlar statistikasi. Turistik daromadlar va xarajatlar statistikasi. Turizmda statistik hisobga olish usullari. Xalqaro turizm statistikasini takomillashtirishning asosiy yo'naliishlari. Turistik talab. Turistik bozorni segmentasiyalash. Turistlarning turlari. Turistik talabning mohiyati. Turistik talabning asosiy xususiyatlari. Turistik talabning hozirgi tendensiyalari. Turistik talab geografiyasi. Dam olish va ko'ngil ochish uchun turizm geografiyasi. Ishbilarmonlik turizmining geografiyasi. Diniy turizm geografiyasi. Salomatlik turizmining geografiyasi. Turizm sanoatining o'ziga xos xususiyatlari va tarkibi. Xalqaro turizmda transport omili. Turar joy va ovqatlanish sohasi. Jahon turizm industriyasining zamonaviy o'zgarishlari. Turistik taklif. Turistik taklifning mohiyati. Turizm bozoridagi muvozanat. Turistik bozorning tuzilishi. Turizmda bozor tuzilishining shakllari. Turizmda ishlab chiqarishning konsentratsiyasi va uni amalga oshirish mexanizmi. Xalqaro miqyosda transmilliyashuv va globallahuv jarayonlari. Xalqaro turizm bozorida ko'p millatli kompaniyalar. Mehmonxonalar sanoatida TMKlar.

Dunyoning sayyoqlik mintaqalari. Yevropa. Amerika. Osiyo-Tinch okeani mintaqasi. Yaqin Sharq. Janubiy Osiyo. Afrika. Xalqaro turizm turlarining tasnifi. Turizmni xalqaro va davlat tomonidan tartibga solish. Turistik tashkilotlar va tadbirlar. Xalqaro turizm tashkilotlarining xususiyatlari. Milliy turizm tashkilotlari.

Magistraturaga qabul sinovlarining birinchi bosqichida mutaxassislik fanlaridan yozma ishlar topshiriqlari bo'yicha talabalar bilimini baholash mezonlari

Qabul sinovlarini baholash uchun maksimal baho - **100 ball** etib belgilanadi. Mutaxassislik fanlari bo'yicha kirish sinovi biletlarining har birida 3 tadan savol bo'lib, ular quyidagi mezonlar asosida baholanadi:

1. Barcha savollar mutaxassislik fanlariga tegishli bo'ladi. Birinchi va ikkinchi savollarning har biriga yozilgan javoblarni baholash **30 ball**, uchinchi savolga yozilgan javoblarni baholash esa **40 ball** doirasida amalga oshiriladi.

Savol bo'yicha javoblarni baholash quyidagi jihatlarni hisobga olgan holda amalga oshiriladi:

- nazariy va amaliy bog'liqlikda yoritilgan;
- mazmunni yoritishda mustaqil ilmiy mushohada yuritish iqtidori mavjudligi;
- nom va ilmiy atamalarni bilish darajasi;
- keltirilgan faktlarning hozirgi davrdagi jarayonlar, o'zgarishlar bilan o'zaro aloqadorlikda ochib berilganligi, chuqur ilmiy tahlil etilganligi ;
- muammoni tizimli mustaqil tahlil qilganligi, o'z fikrini erkin va mustaqil ifoda eta olganligi.

I. Birinchi va iikinchi savollarga javoblarni baholashda:

1. Fikr aniq va izchil ifodalangan, barcha savollar mutlaqo to'liq yoritilgan va bunda tegishli ilmiy adabiyotlarga tayanilgan va har tomonlama chuqur asoslangan javoblarga **26-30 ballgacha - a'lo** baho qo'yiladi.

2. Savolga nisbatan to'liq javob berilgan, fikr izchil ifodalangan, lekin bunda tegishli ilmiy va uslubiy adabiyotlarga kamroq e'tibor berilgan bo'lsa, **21-25 ballgacha - yaxshi** baho qo'yiladi.

3. Savolga qisman javob bera olgan va ma'lum darajada ilmiy, o'quv-uslubiy adabiyotlaridan foydalangan bo'lsa, **17-20 ballgacha - qoniqarli** baho qo'yiladi.

4. Fikr aniq ifoda etilmagan, savolga qisman bo'lsada to'g'ri javob berilmagan, tegishli ilmiy, o'quv-uslubiy adabiyotlardan mutlaqo foydalanilmagan javoblar uchun **0-16 ballgacha - qoniqarsiz** baho qo'yiladi.

II. Uchinchi savolga javobni baholashda:

1. Fikr aniq va izchil ifodalangan, barcha savollar mutlaqo to'liq yoritilgan va bunda tegishli ilmiy adabiyotlarga tayanilgan va har tomonlama chuqur asoslangan javoblarga **35-40 ballgacha - a'lo** baho qo'yiladi.

2. Savolga nisbatan to'liq javob berilgan, fikr izchil ifodalangan, lekin bunda tegishli ilmiy va uslubiy adabiyotlarga kamroq e'tibor berilgan bo'lsa, **29-34 ballgacha - yaxshi** baho qo'yiladi.

3. Savolga qisman javob bera olgan va ma'lum darajada ilmiy, o'quv-uslubiy adabiyotlaridan foydalangan bo'lsa, **22-33 ballgacha - qoniqarli** baho qo'yiladi.

4. Fikr aniq ifoda etilmagan, savolga qisman bo'lsada to'g'ri javob berilmagan,

tegishli ilmiy, o‘quv-uslubiy adabiyotlardan mutlaqo foydalanimagan javoblar uchun **0-21 ballgacha - qoniqarsiz** baho qo‘yiladi

Yozma ish natijalari bo‘yicha sinov yakunida yig‘ilgan ballar jamlanadi:

1. 86 - 100 ballgacha – “a’lo”;
2. 71 - 85 ballgacha – “yaxshi”;
3. 56 – 70 ballgacha – “qoniqarli”;
4. 0 – 55 ballgacha – “qoniqarsiz”

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Тошкент: Ўзбекистон, 2016. – 56 б.
2. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. – Тошкент: Ўзбекистон, 2017. – 104 б.
3. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлиги гарови. – Тошкент: Ўзбекистон, 2017. – 48 б.
4. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. – Тошкент: Ўзбекистон, 2017. – 488 б.
5. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. 1-жилд. /Ш.М.Мирзиёев. – Т.: Узбекистон, 2017. – 592 б.
6. Мирзиёев Ш.М. Халқимизнинг розилиги бизнинг фаолиятимизга берилган энг олий баҳодир. 2-жилд. /Ш.М.Мирзиёев. – Т.: Узбекистон, 2018. – 512 б.
7. Мирзиёев Ш.М. Нияти улуг халқнинг иши ҳам улуг, ҳаёти ёруғ ва келажаги фаровон бўлади. 3-жилд. /Ш.М.Мирзиёев. – Т.: Узбекистон, 2019. – 400 б.
8. Boltabayev M.R., Tuxliyev I.S., Safarov B.Sh., Abduxamidov S.A. Turizm: nazariya va amaliyot. –Т.: «Fan va texnologiya», 2018. – 400 б.
9. Pardaev M., Atabaev R.Turizm asoslari. Samarqand,SamISI.2006.–174 б.
10. Тўхлиев И.С., Кудратов F.X., Пардаев М.Қ. Туризмни режалаштириш. Дарслик. – Т.: Иқтисодиёт-молия, 2010. – 254 б.
11. Тухлиев И.С., Ҳайитбоев Р., Сафаров Б.Ш., Турсунова Г.Р. Туризм асослари. Дарслик.- Т.: Фан ва технология, 2014. – 332 б.
12. Тухлиев Н., Жиянов Ў. Туризмнинг ривожланиш миллий моделлари: дарслик. – Т., 2020. – 264 б.
13. Hamroev H.R. Xalqaro turizm. Darslik. – Buxoro: Durdona, 2021. – 826 б.
14. География туризма. Западная и Северная Европа. Япония: учебник для СПО / Ю. Л. Кужель, М. В. Иванова, Л. А. Полынова, Л. В. Сазонкина; под науч. ред. Ю. Л. Кужеля. – М.:Издательство Юрайт, 2019. – 465 с.
15. География туризма. Южная Европа: учеб. пособие для СПО / М. В. Иванова, Л. В. Сазонкина, Е. Д. Салас Лусуриага, Ю. Л. Кужель ; под науч. ред. Ю. Л. Кужеля. – М.: Издательство Юрайт, 2019. – 443 с.
16. Золотовский, В. А. Правовое регулирование туристской деятельности: учебник для СПО / В. А. Золотовский, Н. Я. Золотовская. – М.: Издательство Юрайт, 2019. – 247 с.
17. Квартальнов В.А. Стратегический менеджмент в туризме: Современный опыт управления. М., 2018
18. Ребышева Л.В., Васильченко Е.В. Въездной деловой туризм: перспективы развития в России//Вузовская наука: теоретико-

методологические проблемы подготовки специалистов в области экономики, менеджмента и права. -2019. -№11. -С. 160-163.

19. Tribe J. The Economics of Recreation, Leisure and Tourism. London: Taylor & Francis Ltd, 2015.

20. С.Медлик, Х.Инграм. Гостиничный бизнес. Учебник.М.-2012.-239 с.

21. Коллектив авторов. Гостиничное дело.Учебное пособие.М.2018.

22. А. С. Кусков Гостиничное дело:Москва.-2008.-52 с.

23. Вакуленко, Р. Я. Управление гостиничным предприятием : учебное пособие – Москва : Логос, 2008. – 320 с.

24. www.unwto.org